



**Cymeradwywyd 25 Mai 2021**

### **Statws y Pwyllgor**

Mae'r Pwyllgor Archwilio yn bwyllgor statudol dan delerau'r Memorandwm Ariannol rhwng Llywodraeth Cymru a cholegau AB ac Offeryn ac Erthyglau Llywodraeth. Mae'n atebol i'r Bwrdd, ac mae ganddo awdurdod i archwilio unrhyw weithgaredd o fewn ein gylch gorchwyl. Efallai y bydd y Pwyllgor hefyd yn ceisio gwybodaeth sydd ei angen arno gan unrhyw weithiwr yn y Coleg, ac mae'n rhaid i aelodau staff gydymffurfio gydag unrhyw gais am wybodaeth.

Mae gan y Pwyllgor Archwilio hawl i fynyachu sesiynau cyfrinachol ac i wahardd unrhyw berson os yw'n credu bod hyn yn briodol. Bydd y Pwyllgor yn cwrdd o leiaf unwaith y flwyddyn gyda'r archwilwyr allanol a mewnol heb unrhyw swyddogion o'r Coleg yn bresennol.

#### **1. Prif Gyfrifoldebau**

- 1.1 Sicrhau bod Coleg Gwent yn cydymffurfio â gofynion gorfodol Cod Ymarfer Archwilio Llywodraeth Cymru.
- 1.2 Sicrhau bod gan y Coleg fecanweithiau priodol ar waith ar gyfer asesu a rheoli risg.
- 1.3 Sicrhau bod gan Coleg Gwent systemau a gweithdrefnau digonol ar waith i hyrwyddo economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.
- 1.4 Cytuno ar natur a chwmpas gwaith archwilio, yn cynnwys unrhyw newidiadau yn ystod y flwyddyn i'r cynllun archwilio cyfnodol mewnol.
- 1.5 Ystyried y datganiadau ariannol drafft blynyddol cyn eu cyflwyno i'r Bwrdd i gael cymeradwyaeth ffurfiol. Dylai'r adolygiad hwn roi ystyriaethau penodol i bolisiau cyfrifeg sylweddol, cyfrifoldebau Aelodau a'r datganiad Llywodraethu Corfforaethol. Bydd safbwynt y Pwyllgor ar unrhyw ddatganiad ar effeithiolrwydd y system rheoli fewnol yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd, fel rhan o Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor.
- 1.6 Ystyried prif ganfyddiadau archwiliadau archwilio mewnol ac ymatebion rheolwyr.
- 1.7 Hyrwyddo cyd-drefniant rhwng archwilwyr allanol a mewnol.
- 1.8 Sicrhau bod yr adnoddau sydd ar gael ar gyfer archwiliad mewnol yn ddigonol ac yn bodloni anghenion y Coleg.
- 1.9 Goruchwylio ac adolygu polisiau'r Coleg ar dwyll ac anghysondeb yn rheolaidd (yn cynnwys Gwrth-dwyll, Datganiad Camarfer - Chwythu'r Chwiban, a Honiadau Anhysbys), yn cynnwys unrhyw gamau a'u cymerwyd i dan y polisiau hynny, a gwneud adolygiadau cyfnodol ar gofnodion perthnasol drwy Adroddiad i'r Swyddog Llywodraethu.

- 1.10 Ar sail reolaidd, adolygu a chymeradwyo Rheoliadau Ariannol y Coleg a pholisïau Haen 2 perthnasol eraill yn ôl cyfarwyddyd y Bwrdd.
- 1.11 Sicrhau bod yr holl golledion sylweddol wedi cael eu harchwilio'n iawn a'u hadrodd i'r Bwrdd, a bod yr archwilwyr mewnol ac allanol a gwasanaeth archwilio Llywodraeth Cymru wedi cael eu hysbysu'n llwyr.
- 1.12 Derbyn cyfrifon archwiliedig blynyddol gan Undeb Myfyrwyr Coleg Gwent.
- 1.13 Cynhyrchu Adroddiad Blynyddol o geisiadau'r Bwrdd, ynghyd ag adroddiad blynyddol yr archwilwyr mewnol, sy'n crynhoi gweithgaredd y Pwyllgor am y flwyddyn. Bydd yr Adroddiad yn trosglwyddo barn y Pwyllgor, yn seiliedig ar waith yr archwiliad mewnol ac allanol a gwaith arall sy'n cael ei wneud yn ystod y flwyddyn, ar effeithiolrwydd system rheoli fewnol, yn cynnwys rheoli risg a threfniadau llywodraeth gorfforaethol. Bydd yr Adroddiad yn cael ei gyflwyno mewn pryd i gael ei ystyried gan y Bwrdd a'i ystyriaeth o ddatganiad cyfrifoldeb yr Aelodau yn y datganiadau ariannol blynyddol.

## **2. Cyfrifoldebau Arolygol**

- 2.1 Adolygu effeithiolrwydd systemau rheoli mewnol, yn cynnwys y canfyddiadau a chasgliadau sy'n deillio o archwiliadau a, yn benodol, Llythyr Rheoli'r archwilwyr allanol a Chyfathrebiadau gyda'r Rhai sy'n Gyfrifol am Lywodraethu ac adroddiad blynyddol yr archwilwyr mewnol ac ymatebion rheolwyr.
- 2.2 Adolygu'r mecanweithiau yswiriant ar gyfer sicrhau cydymffurfiaeth gyda gofynion llywodraethu corfforaethol y Coleg.
- 2.3 Monitro'r ffordd y gweithredir argymhellion archwilio cytunedig.
- 2.4 Adolygu adroddiadau archwilio perthnasol gan wasanaeth archwilio Llywodraeth Cymru, Swyddfa Archwilio Cymru (WAO) a sefydliadau eraill, a monitro'r ffordd y gweithredir argymhellion perthnasol.
- 2.5 Monitro perfformiad ac effeithiolrwydd archwiliadau mewnol ac allanol fel sail yr argymhellion i'r Bwrdd ynghylch eu hail-benodiad.
- 2.6 Monitro'r ffordd y gweithredir llythyrau sy'n gysylltiedig ag archwiliad a chanllawiau ar ôl eu derbyn.
- 2.7 Adolygu Adroddiad Blynyddol ar geisiadau mewn Cofrestrau allweddol, yn cynnwys Buddiannau, Rhoddion a Lletygarwch a Rhannu Cofnodion Gwybodaeth.

## **3 Cyfrifoldebau Ymgynghorol**

- 3.1 Cynghori'r Bwrdd ar benodi a thelerau ymgysylltiad yr archwilwyr mewnol, ffi yr archwiliad, darpariaeth gwasanaethau nad ydynt yn ymwneud ag archwilio gan yr archwilwyr mewnol ac unrhyw gwestiynau am eu hymddiswyddiad neu ddiswyddiad, a gwneud argymhellion i'r Bwrdd ar eu hail-benodiad blynyddol.
- 3.2 Cynghori'r Bwrdd ar benodi a thalu archwilwyr allanol a chwmpas eu gwaith, ffi yr archwiliad, yn cynnwys gwasanaethau nad ydynt yn ymwneud ag archwilio a'u darperir ac unrhyw gwestiynau am ymddiswyddiad neu ddiswyddiad, a gwneud argymhellion i'r Bwrdd ar eu hail-benodiad blynyddol.

- 3.3 Adolygu ac argymhell yr Asesiad, Strategaeth a Chynllun Cyfnodol Anghenion Archwilio Mewnol.
- 3.4 Darparu cyngor, lle fo'n briodol, i'r Bwrdd neu bwyllgorau eraill y Bwrdd, yn cynnwys cyngori'r bwrdd ynghylch polisiau Haen 1 perthnasol.

#### **4. Materion ychwanegol**

- 4.1 Dim ond fel y dirprwywyd yn benodol iddo gan y Gorfforaeth, ac fel y nodwyd ym Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth Llywodraeth Cymru y mae gan y Pwyllgor gyfrifoldeb gweithredol.
- 4.2 Mae gan y Pwyllgor Archwilio hawl i gael cyngor annibynnol a phroffesiynol gan unigolion nad ydynt yn aelodau sydd â phrofiad ac arbenigedd perthnasol a sicrhau eu presenoldeb yn ei gyfarfodydd.
- 4.3 Bydd Cadeirydd y Pwyllgor yn cyflwyno adroddiad rheolaidd ar weithgareddau'r pwyllgor i'r Bwrdd.
- 4.4 Bydd y Swyddog Llywodraethu yn gweithredu fel Clerc i'r pwyllgor.
- 4.5 Bydd y Swyddog Llywodraethu yn sicrhau bod copïau o'r cofnodion, neu gofnodion drafft (wedi'u golygu lle fo'n briodol) yn cael eu dosbarthu i bob aelod o'r Gorfforaeth er gwybodaeth ar gyfer y cyfarfod Bwrdd priodol nesaf.
- 4.6 Bydd y Cylch Gorchwyl hwn yn cael ei adolygu'n FLYNYDDOL

#### **Aelodaeth:**

#### **Chwech**

Yn cynnwys pedwar Aelod o'r Bwrdd  
(ar wahân i'r Cadeirydd, Pennaeth, Staff a Myfyrwyr)

#### **yn ogystal â**

#### **Dau Aelod Allanol o'r Pwyllgor**

Mae'n rhaid i Gadeirydd y Pwyllgor fod yn Aelod o'r Bwrdd.

Ni all yr un aelod o'r Pwyllgor Cyllid ac Adnoddau wasanaethu ar y Pwyllgor Archwilio.

Dylai o leiaf un aelod fod â phrofiad ariannol diweddar a pherthnasol.

#### **Cworwm:**

**Tri (50%)**, ac mae'n rhaid i ddau (yn cynnwys Cadeirydd y Pwyllgor) fod yn Aelodau o'r Bwrdd.

**Amllder cyfarfodydd: 4 (lleiafswm o 3) bob blwyddyn**